

Izvērstis medicīniskās tehnoloģijas metodes apraksts

ERITROCĪTU MASAS SAGATAVOŠANA AFERĒZES PROCEDŪRĀ

1. Informācija.

Eritrocītu masu (EM) aferēzes procedūrā sagatavo no donora, izmantojot īpašas iekārtas – automātiskos asins komponentu separatorus. Procedūras laikā no viena donora var sagatavot vienu vai divas EM devas un filtrēt tās, ja procedūrai izmantojamā maģistrāle ir ar filtru, kā arī vienlaicīgi sagatavot vairākus komponentus, piemēram, eritrocītu masu un trombocītu masu.

Procedūras mērķis sagatavot kvalitatīvu asins komponentu, garantējot drošību donoram, pasargājot personālu no iespējamās inficēšanas un apkārtējo vidi no piesārņojuma.

Šī veida EM pielieto eritrocītu aizvietošanai asins zuduma gadījumos, kā arī anēmiju ārstēšanai. Ja no viena donora sagatavo divas devas, to vēlams izmantot vienam recipientam.

2. Procedūras apraksts.

2.1. Sagatavošanās procedūrai.

Pieslēdz iekārtu elektrotīklam. Atver attiecīgās maģistrāles iepakojumu, pārlicinoties par tās derīguma termiņu, pārbauda, vai maģistrāle nav bojāta. Ievieto maģistrāli iekārtā, pievienojot nepieciešamo šķīdumu. Sistēmas uzpildīšana un testēšana notiek automātiskā režīmā.

Donoru datu informācijas sistēmā un/vai procedūras reģistrācijas žurnālā reģistrē donora vārdu, uzvārdu, donora/devas identifikācijas numuru un/vai svītrkodu, asins grupu ABO sistēmā, Rh(D) piederību, izmantotā aprīkojuma un sterilo šķīdumu identifikācijas numurus, sērijas, derīguma termiņus. Aizpilda attiecīgo procedūras protokolu.

2.2. Plastisko maisu marķēšana.

Plastiskos maisus marķē ar asins grupas uzlīmēm, norādot arī procedūras veikšanas datumu, donora vārdu, uzvārdu, kā arī devas identifikācijas numuru/svītrkodu.

2.3. Donora identifikācija pirms procedūras.

Pirms vēnas punkcijas identificē donoru pēc personību apliecināšanas dokumenta, kā arī pārjautā donoram viņa asins grupu, ko salīdzina ar marķējumu uz maisa.

2.4. Vēnas punkcija.

Vēnas punkciju donoram veic saskaņā ar pilnasiņu sagatavošanas medicīniskajā tehnoloģijā noteikto.

2.5. EM sagatavošanas procedūras norise.

Aferēzes procedūra tiek veikta saskaņā ar asins komponentu separatora lietošanas instrukciju un protokolu. Ja izmanto vienreizējās lietošanas maģistrāles ar filtru, veic EM filtrāciju saskaņā ar validētu procedūru. Izmantojot dažāda veida maģistrāles, iespējams vienlaicīgi sagatavot vairākus komponentus. Procedūras beigās, izmantojot iekārtu caurulīšu sterilai sakausēšanai, sagatavo paraugus kvalitātes kontrolei.

2.6. Donora aprūpe pēc procedūras.

Visā procedūras laikā un pēc tās personāls seko donora pašsajūtai, novēro ādas krāsu, elpošanu un seko aferēzes iekārtas darbam. Veselības stāvokļa traucējumu gadījumā sniedz neatliekamo medicīnisko palīdzību, ja nepieciešams, pieaicina sertificētu ārstu.

2.7. Sagatavotas EM uzskaites.

Automātiskais asins komponentu separators automātiski reģistrē sagatavotās EM daudzumu ml, to ieraksta procedūru uzskaites žurnālā un/vai saglabā informācijas datu sistēmā.

2.8. Asins grupas salīdzinošā pārbaude.

Procedūras laikā veic donora asins grupas un Rh(D) piederības pārbaudi, salīdzinot to ar dokumentācijā norādīto. Pārbaudes datus reģistrē atsevišķā žurnālā.

2.9. Sagatavotās EM marķēšana un etiķetēšana.

Sagatavoto EM un paraugu kvalitātes kontrolei marķē un etiķetē saskaņā ar izstrādātu procedūru.

2.10. EM sagatavošanas dokumentēšana.

Procedūru reģistrācijas žurnālā un/vai datu informācijas sistēmā reģistrē informāciju par procedūras izpildītāju, devas identifikācijas numuru/svītrkodu, sagatavotās EM un paraugu tilpumu, asins grupu un Rh(D) piederību, procedūras norises datumu.

3. EM kvalitātes kontrole.

Veic imūnhematoloģisko, seroloģisko, bioķīmisko un virusoloģisko izmeklēšanu kā norādīts asinīm un kvalitātes kontroles testus pēc apstiprinātām laboratoriskās izmeklēšanas tehnoloģijām, ievērojot Asins dienesta normatīvās dokumentācijas prasības.

4. EM uzglabāšana.

Uzglabā saskaņā ar Asins dienesta normatīvās dokumentācijas prasībām +2°C līdz +6°C temperatūrā, veicot uzglabāšanas temperatūras uzraudzību. Derīguma termiņš atkarīgs no izmantoto antikoagulanta un aizvietojošā šķīdumu sastāva.

5. EM sagatavošanai nepieciešamie resursi.

5.1. Personāls.

Procedūru veic sertificētas medicīnas māsas (ar sertifikātu vai īpašu apmācību transfuzioloģijā) sertificēta ārsta-transfuziologa uzraudzībā.

5.2. Nepieciešamas iekārtas, materiāli.

- automātiskais asins komponentu separators;
- maģistrāles vienreizējai lietošanai ar/bez filtra (viena vai vairāku komponentu sagatavošanai);
- sterili šķīdumi (antikoagulants un/vai aizvietojošais šķīdums un/vai 0,9% NaCl);
- higiēnas un dezinfekcijas līdzekļi;
- asins plastisko maisu caurulīšu aizkausēšanas ierīce;
- asins plastisko maisu caurulīšu sterilas sakausēšanas ierīce;
- tukši plastiskie maiši;
- svāri ar precizitāti ± 1 g;
- pārsienamais materiāls;
- gumijas cimdi;
- eslanders;

- peāni;
- svītrkodi, etiķetes, asins grupas uzlīmes;
- dators, svītrkodu lasītājs;
- medikamenti neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanai donoriem.

5.3. Telpas un to tehniskais aprīkojums.

EM sagatavošanu aferēzes procedūrā veic atsevišķās, speciāli šim nolūkam paredzētās telpās, piemērotās darba specifikai, atbilstošā darba vidē. Jābūt pieejamiem virsmu dezinfekcijas līdzekļiem, lai ievērotu izstrādātās higiēnas un dezinfekcijas procedūras.

5.4. Higiēnas prasības personālam.

Personāls strādā darba virsvalkos, gumijas cimdos, ko dezinficē pirms un maina pēc katras procedūras.